

Euroopa Liidu
Nõukogu

Brüssel, 19. aprill 2021
(OR. en)

Institutsioonidevaheline
dokument:
2018/0207(COD)

6833/1/20
REV 1 ADD 1

JAI 240
INF 238
CADREFIN 35
FREMP 23
DROIPEN 130
COPEN 394
JUSTCIV 160
CODEC 186
PARLNAT 156

NÕUKOGU PÕHJENDUSED

Teema: Nõukogu esimese lugemise seisukoht eesmärgiga võtta vastu EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS, millega luuakse kodanike, võrdõiguslikkuse, õiguste ja väärtuste programm ning tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 1381/2013 ning nõukogu määrus (EL) nr 390/2014

- Nõukogu põhjendused
- Nõukogu poolt vastu võetud 19. aprillil 2021

I. SISSEJUHATUS

1. Komisjon võttis 30. mail 2018 vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse ettepaneku, millega kehtestatakse õiguste ja väärtuste programm aastateks 2021–2027¹.
2. Ettepaneku läbivaatamine algas 2018. aasta oktoobris ja viidi lõpule detsembris. COREPER andis 19. detsembril 2018 osalised läbirääkimisvolitused².
Kuna kavandatav määrus on üks õigusakt mitmeaastase finantsraamistikuga seotud ettepanekute paketist, jäeti kõik eelarvemõjuga või horisontaalsed sätted kõrvale seniks, kuni mitmeaastase finantsraamistiku menetlemisel tehakse täiendavaid edusamme.
3. COREPER laiendas 20. veebruaril 2019 osalisi volitusi, mis võimaldas pidada läbirääkimisi sätete, põhjenduste ja tegevuste üle, mis on seotud uue, liidu väärtuste tegevussuunaga, mille pakkus välja Euroopa Parlament.
4. Korraldati neli kolmepoolset kohtumist: 22. jaanuaril, 5. veebruaril, 20. veebruaril ja 6. märtsil 2019; neile eelnes mitu tehnilist ja redaktsioonilist koosolekut. Nõukogus korraldati 1., 15. ja 28. veebruaril 2019 kolm ajutise justiits- ja siseküsimuste rahastamisvahendite töörühma koosolekut, et teavitada liikmesriike läbirääkimiste edenemisest ja saada neilt tagasisidet.
5. Need läbirääkimised võimaldasid saavutada ühise seisukoha Euroopa Parlamendiga³ ettepaneku muude kui nurksulgudes olevate osade suhtes, mille kohta eesistujariigile olid antud volitused läbirääkimisteks. Nende läbirääkimiste tulemused on esitatud dokumendis 7249/1/19. COREPER kinnitas 13. märtsil 2019 Euroopa Parlamendiga saavutatud ühise seisukoha.

¹ 9605/1/18 REV 1.

² 15347/18.

³ 7249/1/19.

6. Euroopa Parlament kinnitas ühise seisukoha 17. aprillil 2019, võttes vastu oma seadusandliku resolutsiooni (esimesel lugemisel).
7. COREPER vaatas 16. novembril 2020 läbi läbirääkijate saavutatud esialgse poliitilise kokkuleppe mitmeaastase finantsraamistiku (2021–2027) kohta. See võimaldas COREPERil võtta 2. detsembril 2020 vastu täielikud volitused läbirääkimiste pidamiseks kodanike, võrdõiguslikkuse, õiguste ja väärtuste programmi üle (programmi nime muudeti Euroopa Parlamendiga 2019. aastal peetud läbirääkimistel).
8. Toimus veel kaks kolmepoolset kohtumist: 10. ja 17. detsembril 2020. Esialgne poliitiline kokkulepe Euroopa Parlamendiga saavutati 17. detsembril 2020.
9. Samuti võttis nõukogu 17. detsembril 2020 ametlikult vastu mitmeaastase finantsraamistiku paketi erinevad elemendid.
10. COREPER analüüsis lõplikku kompromissteksti 3. veebruaril 2021 ja väljendas sellele oma toetust.
11. Euroopa Parlamendi kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjoni esimees saatis 4. veebruaril 2021 COREPER II eesistujale kirja, milles kinnitas, et Euroopa Parlament kiidab institutsioonidevaheliste läbirääkimiste tulemuse heaks (pärast seda, kui mõlemas institutsioonis tehakse veel õiguskeeleline kontroll).
12. COREPER saavutas 17. veebruaril 2021 kompromissteksti suhtes poliitilise kokkuleppe.

II. EESMÄRK

13. Kodanike, võrdõiguslikkuse, õiguste ja väärtuste programmi eesmärk on kaitsta ja edendada ELi aluslepingutes sätestatud õigusi ja väärtusi, et toetada avatud, demokraatlikke ja kaasavaid ühiskondi. Komisjoni ettepaneku kohaselt oli programmil kolm erieesmärki: i) edendada võrdõiguslikkust ja õigusi (sooline võrdõiguslikkus, mittediskrimineerimine, laste õigused), ii) edendada kodanike kaasatust ja osalemist liidu demokraatlikus elus (kodanike kaasamise ja osalemise tegevussuund) ning iii) võidelda eelkõige laste ja naiste vastu suunatud vägivalla vastu (Daphne tegevussuund). Pärast läbirääkimisi Euroopa Parlamendiga lisati neljas eesmärk – kaitsta ja edendada liidu väärtusi (liidu väärtuste tegevussuund).

III. NÕUKOGU ESIMESE LUGEMISE SEISUKOHA ANALÜÜS

Uus tegevussuund

14. Kolmele olemasolevale tegevussuunale (võrdõiguslikkuse ja õiguste tegevussuund, kodanike kaasamise ja osalemise tegevussuund ning Daphne tegevussuund) lisati uus, neljas tegevussuund (liidu väärtused). See tegevussuund on eelkõige ette nähtud demokraatia ja õigusriigi edendamiseks. Need elemendid on väga olulised, et suurendada kodanike usaldust liidu vastu ja tagada vastastikune usaldus liikmesriikide vahel. Sel viisil toetab programm demokraatlikuma liidu ülesehitamist, õigusriigi põhimõtte austamist, demokraatlikku dialoogi, läbipaistvust ja head valitsemistava.
15. Lisaeraldistena antavate täiendavate rahaliste vahenditega tagatakse, et liidu väärtuste tegevussuunda rahastatakse piisavalt ja kolme ülejäänud tegevussuuna nõuetekohast rakendamist ei kahjustata.

Rahaliste vahendite eraldamine

16. Kuna esialgse rahastamispaketi summa suurenes tänu lisaeraldistele rohkem kui kaks korda, saab programm piisavalt rahalisi vahendeid. Rahaliste vahendite eraldamisel programmi neljale tegevussuunale suunatakse uuele liidu väärtuste tegevussuunale väga suur summa, s.o 689,5 miljonit eurot (jooksevhindades), ja luuakse põhitingimused sellele vahendite eraldamiseks juba 2021. aastal – Euroopa Parlamendi ja nõukogu ühisdeklaratsioonis kutsutakse komisjoni üles võtma kõik vajalikud meetmed selle eesmärgi saavutamiseks. Samas jäetakse suunamata 91,2 miljoni euro suurune nn paindlikkussumma (jooksevhindades), et tulla toime esilekerkivate vajadustega.

Vahendite sihtotstarbe määramine ja programmi rakendamine

17. Peamiste poliitiliste prioriteetide esiletõstmiseks võeti iga tegevussuuna puhul kasutusele vahendite sihtotstarbe määramine piiratud ulatuses. Selleks et tagada programmi usaldusväärne rakendamine ja suutlikkus reageerida tulevastele väljakutsetele, suurendati komisjoni paindlikkusvaru viielt protsendilt kümnele, mille võrra on lubatud igal aastal sellest sihtotstarbelisest eraldisest kõrvale kalduda. Samuti kinnitati, et iga-aastane tööprogramm võetakse vastu rakendusaktidega.

IV. KOKKUVÕTE

18. Nõukogu esimese lugemise seisukoht kajastab kompromissi, milleni jõuti nõukogu ja Euroopa Parlamendi vahelistel läbirääkimistel. Seda kinnitati Euroopa Parlamendi kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjoni esimehe eespool nimetatud kirjas ning sellest tulenevalt kiitis COREPER 17. veebruaril 2021 dokumendi heaks.